Region Stockholm

Klimat- och regionutvecklingsnämnden

PROTOKOLL 2026-03-19	KRN 2026-0004
Kl. 15:00-16:00	§§36-37

Sammanträde med Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Datum för justering av: §§ 34-35, 38-42: 2026-03-26

Datum för justering av: §§ 36-37: 2026-03-19

Märta Martin-Granlund Peter Frej

Plats Gjörwellsalen, Landstingshuset

Detta protokoll är elektroniskt undertecknat.

Beslutande
Märta Martin-Granlund (C) (ordförande)
Naiara Pereira Cunha (MP) (1:e vice ordförande)
Peter Frej (M) (2:e vice ordförande)
Emilia Wikström Melin (S)
Shuta Bari (S)
Johanna Kvist (S)
Magnus Nilsson (S)
Khashayar Farmanbar (S)
Kristina Lång (C)
Kerstin Amelin (V)
Johan M Sanne (V)
Büsra Lina Kocatürk (M)
Alicja Lindell (M)
Johan Skog (M)
Maria Fälth (KD)
Mathias Lindow (L)
Andreas Birgersson (SD)
Pär Gustavsson (SD)
Swapna Sharma (S) ersätter Martin Nilsson (S)

Närvarande ersättare
Rolf Lindell (S)
Sofie Ågren Mandoki (S)
Esbjörn Wahlberg (C)
Eva Koch (C)
Andrea Irving Hedlund (MP)
Jesper Wiklund (V)
Marianne Berg Ekbom (V)
Anna Hansson (M)

Lars Rådén (M)
Anna-Tuulia Syrjänen (KD)
Carina Wellenius (L)
Klas Beskow (SD)
Johan Carlsson (SD)

Övriga närvarande
Anton Västberg (utvecklingsdirektör)
Mikael Ranhagen (enhetschef)
Martin Påhlman (enhetschef)
Julika Lamberth (enhetschef)
Johanna Barane (enhetschef)
Niklas Malmström (nämndsekreterare)
Stella Levin (C) (politisk sekreterare)
Frida Nehrfors Hultén (V) (politisk sekreterare)
Jens Pettersson (M) (politisk sekreterare)
Robin Andersson (KD) (politisk sekreterare)
Lea Eriksson (SD) (politisk sekreterare)
Patrick Galera Lindblom (regionplanerare)

Sekreterare

_____
Niklas Malmström

Innehållsförteckning

§ 36 Yttrande över Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen

§ 37 Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North

§ 36
Yttrande över Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen
KRN 2026-0008

Sammanfattning
Regionstyrelsen har remitterat ärendet *Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen*, till klimat- och regionutvecklingsnämnden för yttrande. För att stärka samarbetet inom life science mellan Region Stockholm och Region Uppsala har en gemensam life science- strategi för Stockholm-Uppsalaregionen tagits fram. Strategin kommer att ersätta den utgående life science-strategin för Stockholmsregionen (RS 2019–0751). Den gemensamma strategin utgår från den nationella life science-strategin och bygger vidare på det arbete som gjorts inom den nu utgående life science-strategin för Stockholmsregionen (RS 2019–0751).

Regionledningskontoret är positiv till den nya life science-strategin för Stockholm-Uppsalaregionen. Life science, vård och hälsa är ett av de prioriterade områdena i Forsknings- och innovationsstrategin för smart specialisering (RS 2020–0780) och branschens utveckling påverkar såväl Stockholmsregionens som hela Sveriges hållbara tillväxt, export och konkurrenskraft.

Flera av de aspekter och utmaningar som beskrivs i life science-strategin återkommer i ett bredare, branschövergripande perspektiv i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015–0084), i granskningshandlingen för den kommande regionala utvecklingsplanen (RS 2025–0760) samt i Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholms-regionen (RS 2020–0780). Vilket ger goda förutsättningar för samverkan inom olika områden i det fortsatta arbetet.

Beslutsunderlag
1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande – Yttrande över Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen
2. Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen

Yrkanden
Ordförande Märta Martin-Granlund (C) yrkar bifall till utvecklingsdirektörens förslag till beslut.

Beslut
Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör klimat- och regionutvecklingsnämndens yttrande till regionstyrelsen över Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande
2:e vice ordförande Peter Frej m.fl. (M) anmäler ett särskilt uttalande från Moderaterna.

Ledamoten Andreas Birgersson m.fl. (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.

Ledamoten Mathias Lindow m.fl. (L) anmäler ett särskilt uttalande från Liberalerna.

Skickas till
Regionstyrelsen

Moderaterna

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-03-19 KRN 2026-0008

Klimat- och regionutvecklingsnämnden
3

Yttrande över remiss Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen

Moderaterna deltar inte i beslutet men vill till protokollet framföra följande.

Sverige har en rik historia av läkemedelsföretag som har bidragit till att skapa jobb, generera skatteintäkter till välfärden och bota svåra och allvarliga sjukdomar. Vårt land har också varit hem för framstående entreprenörer med bakgrund inom vården som introducerat nya läkemedel och tekniska verktyg för att utveckla vården. Stockholmsregionen, med bland annat Hagastaden, Flemingsberg och Södertälje, är i dag en internationellt konkurrenskraftig hub med världsledande lärosäten och sjukhus.

Samtidigt finns stora brister när det gäller introduktion av läkemedel och medicinteknik, för få kliniska prövningar, liksom höga skatter (inkl kommunala och regionala) som gör Sverige mindre attraktivt. Dessa brister kan inte skyllas på Donald Trump eller olika tullhot. Snarare har dessa hot synliggjort behovet av starkare politiskt ledarskap och regionala reformer.

Vi som bor i Stockholmsregionen kan inte ta tidigare segrar för givna. Vi behöver ta ett nytt kliv för att stärka vår position som ett av världens bästa områden för läkemedels- och medicinteknikföretag. Annars är risken stor att företag flyttar från Stockholm och Europa, vilket i förlängningen leder till ett fattigare Sverige. Moderaterna har sedan tidigare presenterat förslag om att till en början återställa skattesatsen i Region Stockholm till 12,08 per intjänad hundralapp. Vi vill på längre sikt sänka skatten till rikssnittet. Nedskärningarna inom kollektivtrafiken har försämrat vardagen för människor som vill ta sig till och från jobbet. I vår budget föreslår vi ett paket för ett räddat resande. Men det finns även andra förslag som kan stärka stockholmsregionens position som en hub för Life Science.

Det tar i dag lång tid från att ett läkemedel har godkänts av Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) tills det blir tillgängligt för svenska patienter. Sverige halkar efter andra europeiska länder. Drygt hälften av de 173 nya läkemedel som godkändes under åren 2020–2023 och endast tre av tio läkemedel mot sällsynta sjukdomar finns tillgängliga i Sverige. Huvudregeln bör vara att läkemedel som godkänns av EMA ska vara tillgängliga för svenska patienter inom högst 90 dagar.

Vårdens medarbetare ska ses som människor, inte som kuggar i ett schema. Stockholmsvården har landets mest välutbildade personal. De ska mötas med förtroende, mandat och tillit. Resurserna ska användas klokt med patientnytta i fokus. Innovation ska uppmuntras, inte kvävas av

detaljstyrning och administration. Vården ska ledas av vårdens professioner utifrån medicinsk logik. Därför vill vi införa ett byråkratitak där högst 20 procent av arbetstiden går till administration.

En vårdkö är inte bara en väntetid. Den innebär ett personligt lidande för den enskilde och ofta också en försämrad prognos. Varje dag i kö riskerar att förlänga sjukdomsförlopp, skapa oro och hindra människor från att arbeta och leva sina liv fullt ut. Dessa perspektiv tas i dag inte tillräckligt i beaktande när regionen budgeterar eller beställer vård. Region Stockholm måste utveckla uppföljningen av vårdproduktion, forskning och utbildning. Kvalitet ska mätas bredare: patientnöjdhet, livskvalitet och återgång i arbete måste väga tyngre.

Genom Precisionsmedicinskt Centrum Karolinska (PMCK) har samarbetet mellan akademi, vård och forskning intensifierats, vilket möjliggör nya genombrott inom diagnostik och behandling som kan leda till lösningar för sällsynta sjukdomar. För att stärka denna position ytterligare vill vi utreda inrättandet av en Precisionsmedicinsk Cancer-Science-fond. Syftet är att finansiera både framtagande och implementering av precisionsmedicin inom cancervården. Forskningen som bedrivs i regionen ska inte bara gynna länets invånare, utan också bidra till att göra Stockholm attraktivt för framtida investeringar och talanger.

I dag lägger vården en låg andel av sina resurser på förebyggande arbete, eftersom fokus ofta ligger på att behandla dem som redan är sjuka. Intresset för att arbeta preventivt är stort, men de ekonomiska resurserna är begränsade. Därför vill vi att Region Stockholm inför hälsoobligationer för att finansiera förebyggande insatser mot högt blodtryck och obesitas. Investerare får endast avkastning när dokumenterade hälsoförbättringar uppnås, vilket minskar risken för skattebetalarna. Vår ambition är att göra Stockholm ledande inom modern, preventiv hälsopolitik. Hälsoobligationer är ett smart verktyg som gör att vi kan hjälpa fler och samtidigt sänka framtida samhällskostnader.

Moderaterna

Region Stockholm

Sverigedemokraterna Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-03-19

KRN 2026–0008

Klimat- och regionutvecklings
Ärende 3

Yttrande över Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen

Sverigedemokraterna ställer sig i huvudsak positiva till den föreslagna life science-strategin. Ambitionen att stärka Stockholm-Uppsalaregionens ställning som ledande life science-kluster är viktig, inte minst för forskning, innovation, investeringar och vårdens utveckling. Strategins huvudsyfte och målbild är i grunden väl avvägda.

Samtidigt anser vi att strategin tydligare bör prioritera högkvalificerad spetskompetens, starka utbildningsmiljöer och svensk kompetensförsörjning. Regionens långsiktiga konkurrenskraft kan inte bygga enbart på talangattraktion, utan måste i första hand vila på förmågan att utbilda, utveckla och behålla kvalificerad kompetens i Sverige. Strategin lyfter själv kompetensförsörjning, talangutveckling och tillgång till kompetent personal som centrala frågor.

Sverigedemokraterna vill även understryka att alltför mycket reglering, styrning och svepande hållbarhetsformuleringar riskerar att leda till ökad administration, ineffektivitet och högre kostnader. När konkurrensen om investeringar, företag och forskningsmiljöer hårdnar måste fokus ligga på innovation, genomförandekraft och konkurrenskraft i Stockholm-Uppsala, inte på att bygga på strategin med fler överordnade ambitioner än vad som är nödvändigt. Strategin bör därför i det fortsatta arbetet tillämpas med tydlig tonvikt på resultat, tillväxt och praktiskt värdeskapande.

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-03-19 KRN 2026–0008

Klimat- och regionutvecklingsnämnden
Ärende 3

Liberalerna

Yttrande över förslag till life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen

Region Stockholms första Life science-strategi antogs 2019 efter initiativ från Liberalernas dåvarande regionråd. Det var och är ett viktigt initiativ för en stockholmsregion i världsklass. Liberalerna ställer sig positiva till att utöka strategin och göra den gemensam med Region Uppsala.

En gemensam strategi skapar goda förutsättningar för världsledande forskning och en växande life science-sektor. Det stärker regionens internationella konkurrenskraft, bidrar till att trygga kompetensförsörjningen på lång sikt och skapar positiva effekter för sjukvården, näringslivet och samhället i stort.

Liberalerna är stolta över den roll vårt parti har haft för att accelerera arbetet med att skapa goda förutsättningar för Life science-sektorn. Det arbetet behöver fortlöpa, därför är denna strategi positiv.

§ 37

Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North

KRN 2026-0027

Sammanfattning

Zephyr Renewable AB har remitterat *Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North*till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar. Region Stockholm har yttrat sig över två tidigare avgränsningssamråd som gällt vindkraftsanläggningar i samma område (RS 2021-0990 och KRN 2023-0203).

Området som tillståndsansökan avser ligger cirka 55 kilometer öster om Sandhamn, i Värmdö kommun och 90 kilometer nordost om Gotska Sandön. Regeringen fattade den 4 november 2024 ett generellt beslut om att stoppa alla ansökningar gällande vindkraftsanläggningar i Östersjön i höjd med Åland och söderut med hänvisning till Sveriges försvar. Zephyr Renewable AB anser att en vindkraftsanläggning med en lämpligt utformad lokalisering och med rätt teknik bör kunna samexistera med försvarets intressen och vill att det görs en plats- och projektspecifik prövning av vindparken Delta North.

Region Stockholm ser generellt positivt på att anläggningar för havsbaserad vindkraft uppförs, då de tillför ett välbehövligt tillskott av förnybar elproduktion, som behövs för att försörja en växande Stockholmsregion. Havsbaserad vindkraft angränsande till Stockholmsregionen kan också bidra till lokal energiförsörjning och därigenom stärka beredskapen i regionen.
Det behöver dock utredas hur den planerade havsbaserade vindparken Delta North skulle komma att påverka samhälls- och miljöintressen i området, vilket kommer att göras i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inom ramen för tillståndsansökan.

Region Stockholm har i tidigare yttranden lyft fram Stockholms skärgård och Östersjön som en miljö med unika värden avseende växt- och djurliv, friluftsliv och rekreation men också som skärgårdsmiljö att bo och verka i. En vindkraftsanläggning behöver ta hänsyn till de förutsättningar och värden som finns i Stockholms skärgård. Det omfattar bland annat förutsättningarna för ett lokalt och hållbart fiske.

Beslutsunderlag

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande- Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North
2. Vindpark Delta North –Underlag för avgränsningssamråd

Yrkanden

Ordförande Märta Martin-Granlund (C) yrkar bifall till utvecklingsdirektörens förslag till beslut.

2:e vice ordförande Peter Frej m.fl. (M) och ledamoten Maria Fälth (KD) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga).

Ledamoten Andreas Birgersson m.fl. (SD) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga).

Beslutsgång
Ordförande Märta Martin-Granlund (C) ställer de tre förslagen till beslut mot varandra och finner att klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar enligt utvecklingsdirektörens förslag till beslut.

Ledamoten Andreas Birgersson m.fl. (SD) begär votering och ska så genomföras. Först ställs Moderaternas och kristdemokraternas förslag till beslut mot Sverigedemokraternas för att avgöra vilket som ska vara motförslaget. De som önskar att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut röstar ja, de som önskar att bifalla Sverigedemokraternas förslag till beslut röstar nej.

5 ledamöter röstar för att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut, 2 ledamöter röstar för att bifalla Sverigedemokraternas förslag till beslut och 12 ledamöter avstår, se bilagd voteringslista.

Därefter genomförs votering där utvecklingsdirektörens förslag till beslut ställs mot Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut. De som önskar att bifalla utvecklingsdirektörens förslag till beslut röstar ja och de som önskar att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut röstar nej.

12 ledamöter röstar för att bifalla utvecklingsdirektörens förslag till beslut, 5 ledamöter röstar för att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut och 2 ledamöter avstår, se bilagd voteringslista.

Beslut
Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Zephyr Renewable AB över remiss Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation
2:e vice ordförande Peter Frej m.fl. (M) och ledamoten Maria Fälth (KD) anmäler reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna till förmån för eget förslag till beslut.

Ledamoten Andreas Birgersson m.fl. (SD) anmäler reservation från Sverigedemokraterna till förmån för eget förslag till beslut.

Skickas till
Zephyr Renewable AB

VOTERINGSLISTA
2026-03-19

Paragraf nr 37, Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North, KRN 2026-0027

Votering om vilket förslag till beslut som ska vara motförslag till utvecklingsdirektörens förslag

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Märta Martin-Granlund (C), ordförande			*X*
Naiara Pereira Cunha (MP), 1:e vice ordförande			*X*
Peter Frej (M), 2:e vice ordförande	*X*		
Emilia Wikström Melin (S), ledamot			*X*
Shuta Bari (S), ledamot			*X*
Johanna Kvist (S), ledamot			*X*
Magnus Nilsson (S), ledamot			*X*
Khashayar Farmanbar (S), ledamot			*X*
Kristina Lång (C), ledamot			*X*
Kerstin Amelin (V), ledamot			*X*
Johan M Sanne (V), ledamot			*X*
Büsra Lina Kocatürk (M), ledamot	*X*		
Alicja Lindell (M), ledamot	*X*		
Johan Skog (M), ledamot	*X*		
Maria Fälth (KD), ledamot	*X*		
Mathias Lindow (L), ledamot			*X*
Andreas Birgersson (SD), ledamot		*X*	
Pär Gustavsson (SD), ledamot		*X*	
Swapna Sharma (S), ersättare			*X*
Resultat	*5*	*2*	*12*

Votering mellan utvecklingsdirektörens förslag till beslut och Moderaternas och Kristdemokraternas

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Märta Martin-Granlund (C), ordförande	*X*		
Naiara Pereira Cunha (MP), 1:e vice ordförande	*X*		
Peter Frej (M), 2:e vice ordförande		*X*	
Emilia Wikström Melin (S), ledamot	*X*		
Shuta Bari (S), ledamot	*X*		
Johanna Kvist (S), ledamot	*X*		
Magnus Nilsson (S), ledamot	*X*		
Khashayar Farmanbar (S), ledamot	*X*		
Kristina Lång (C), ledamot	*X*		
Kerstin Amelin (V), ledamot	*X*		
Johan M Sanne (V), ledamot	*X*		
Büsra Lina Kocatürk (M), ledamot		*X*	
Alicja Lindell (M), ledamot		*X*	

Johan Skog (M), ledamot		*X*	
Maria Fälth (KD), ledamot		*X*	
Mathias Lindow (L), ledamot	*X*		
Andreas Birgersson (SD), ledamot			*X*
Pär Gustavsson (SD), ledamot			*X*
Swapna Sharma (S), ersättare	*X*		
Resultat	*12*	*5*	*2*

Moderaterna
Kristdemokraterna

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-03-19

KRN 2026-0027

Klimat- och regionutvecklingsnämnden
4

Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North

Moderaterna och Kristdemokraterna föreslår klimat- och regionutvecklingsnämnden fatta beslut om följande:

- Moderaternas och Kristdemokraternas utlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Zephyr Renewable AB över remiss Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Den 4 november 2024 fattade regeringen beslut om att avslå tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för vindkraftsparken Baltic Offshore Delta North. Regeringen gjorde vid tidpunkten en sammantagen bedömning att den ansökta verksamheten, trots tillskottet av fossilfri elproduktion och föreslagna försiktighetsmått, inte kunde tillåtas med hänsyn till områdets betydelse för försvarets intressen. Det handlar bland annat om sensorer och radar, där vindkraften gör det svårare att bedriva signalspaning. Det skulle även försvåra upptäckten av ubåtar och eventuella anfall från luften i händelse av krig. Under de senaste veckorna har aktiviteten, inte minst av den ryska skuggflottan gjort oss påminda om vikten av att ha god förmåga.

Om ovanstående förslag till remissyttrande faller väljer Moderaterna och Kristdemokraterna att reservera sig till förmån för det egna förslaget till yttrande.

Moderaterna
Kristdemokraterna

Region Stockholm

Sverigedemokraterna Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-03-19 KRN 2026–0027

Klimat- och regionutvecklingsnämnden
Ärende 4

Yttrande över Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North

Region Stockholm har tagit del av samrådsunderlaget avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North.

Regionen konstaterar att etableringar av havsbaserad vindkraft kräver samlade avvägningar mellan energiförsörjning, miljö, säkerhet och andra samhällsintressen. Mot denna bakgrund bedömer Region Stockholm att den aktuella lokaliseringen inte är lämplig i dess nuvarande utformning.

Ur ett säkerhetsperspektiv kvarstår betydande invändningar. Regeringen har tidigare avslagit ansökningar om havsbaserad vindkraft i den aktuella delen av Östersjön med hänvisning till totalförsvarets intressen. Av tillgängliga underlag framgår även att Försvarsmakten har bedömt att etableringar i området kan medföra påtaglig skada på riksintressen kopplade till försvaret. Det kan inte heller uteslutas att skyddade eller sekretessbelagda verksamheter påverkas. Dessa omständigheter behöver tillmätas avgörande betydelse i den fortsatta prövningen.

Samrådsunderlaget visar att kommande miljökonsekvensbeskrivning ska omfatta ett brett spektrum av påverkan, däribland effekter på bottensamhällen, fiskbestånd, marina däggdjur, fågelliv och skyddade områden såsom Natura 2000. Det rör sig om ett havsområde med höga naturvärden och stor betydelse för såväl biologisk mångfald som rekreation och fiske. Även kumulativa effekter tillsammans med andra verksamheter behöver analyseras mer ingående.

Därtill saknas en tillräcklig analys av hur projektet förhåller sig till elsystemets behov av långsiktig leveranssäkerhet. Havsbaserad vindkraft är väderberoende och därmed inte planerbar i den mening som krävs för att upprätthålla stabil elproduktion över tid. Produktionen varierar beroende på vindförhållanden och kan helt utebli vid vissa väderlägen. Detta aktualiserar frågor om systemstabilitet och behovet av kompletterande kraftslag.

Sammantaget att de säkerhetsrelaterade riskerna, de otillräckligt utredda miljökonsekvenserna samt osäkerheten kring projektets

bidrag till ett robust och tillförlitligt elsystem innebär att etableringen inte ska genomföras.

Sverigedemokraterna föreslår Klimat- och regionutvecklingsnämnden besluta:

1. att Sverigedemokraternas yttrande utgör Region Stockholms yttrande till Zephyr Renewable AB över remiss Avgränsningssamråd avseende den planerade havsbaserade vindparken Delta North.
2. Att paragrafen justeras omedelbart.